

با توجه به استفاده فراوان از آیات قرآن و اسماء مقدسه، رعایت احکام شرعی یادآوری می‌شود.

آشنائی با قرآن کریم

مهوریت قرآن؛ اسباب و نشانه ها

نویسنده: سید مالک موسوی
-قسمت دوم-

تفاوت تلاوت و ترتیل و بدون ترتیل

میان تلاوت با ترتیل و بدون ترتیل فرق وجود دارد؛ تلاوت با ترتیل به خواندن، فضای روحانی و جزّ معنوی می دهد و قلب انسان همراه با خواندن کلمات به حرکت در می آید، و متناسب با انبساط روحی، آیات خدا در عمق جان رسوخ می کنند. تفسیر درالمنثور به نقل از حضرت علی(ع) می نویسد: از پیامبر خدا(ص) درباره ی آیه «و رتل القرآن ترتیلا» سؤال شد. حضرت در پاسخ فرمود: یعنی قرآن را واضح و شمرده بخوانید و چون ماسه، آن را پرکنده نکنید و مانند شعر، آن را نسرانید، در شگفتی هایش اندیشه و درنگ نکنید و دلها را به حرکت وادارید و دغدغه تان در تلاوت به آخر رسانیدن سوره نباشد.

۲. گوش نسپردن

از بلاهایی که در میان مردم-مسلمان و بلکه مؤمنین از آن ها-رسوخ کرده این است که صحبت ها و گفتگوهایشان پیش از آغاز تلاوت و بعد از شروع آن تفاوت نمی کند. در حالی که خدای سبحان -هر گونه-سخن گفتن هنگام تلاوت را بیهوده و لغو اعلام کرده است. آیه می فرماید: «هنگامی که قرآن خوانده شود، گوش فرادهید و خاموش

باشید، شاید مشمول رحمت خدا شوید.»(اعراف/ ۲۰۴)

بدرستیکه قرآن تنها گوش دادن را از ما نمی پذیرد؛ بلکه با گوش جان شنیدنی که همراه با تدبّر و هوشیاری باشد. به احتمال زیاد کسانی که هنگام خواندن قرآن عمل لغو مرتکب می شوند و به تلاوت گوش نمی دهند، ارزش گوش سپردن به قرآن کریم را نمی دانند. در حالی که معنای صریح آیه مبارکه و روایات ضرورت استماع قرآن و سکوت هنگام تلاوت آن است. در آن صورت است که درهای رحمت الهی گشوده می شود و دلهای مؤمن به سوی آن روی می آورند. «و اذا قرئ... ترجمون» اینجاست که رحمت الهی بر کسانی که ساکت اند و گوش فرا می دهند نازل می شود.

رسول خدا(ص) فرمود: بالای دنیا از قاری قرآن و بالای آخرت از شنونده ی آن برطرف می شود. برآستی بالای دنیا نسبت به آخرت چقدر است؟!

در روایت است که زراره می گوید:

از حضرت امام صادق(ع) پرسیدم آیا بر کسی که صدای تلاوت قرآن را می شنوند سکوت کردن ضروری است؟ امام(ع) در پاسخ فرمود: «بلی»، اگر در نزد شما قرآن تلاوت شد، سکوت نمایند و گوش فرادهید.

قرآن کریم در وصف حالت مؤمنان صالح هنگام گوش دادن به تلاوت می فرماید: «کسانی که پیش از آن به آنها دانشی داده شده، هنگامی که (این آیات) بر آن ها خوانده می شود، سجده کنان به خاک می افتند.» و می گویند: «منه است پروردگار ما، که وعده هایش به یقین انجام شدی است.» آن ها (بی اختیار) به زمین می افتند و گریه می کنند؛ و (تلاوت این آیات همواره بر خشوعشان می افزاید.»(اسراء/ ۱۰۷-۱۰۹)

قرآن در نشان دادن حالتی که شایسته است مؤمنان در زمان شنیدن قرآن داشته باشند می فرماید: «خداوند بهترین سخن را نازل کرده، کتابی که آیتش (در لطف و زیبایی و عمق و محتوا) همانند یکدیگر است؛ آیاتی مکرر دارد (با تکراری شوق انگیز) که از شنیدن آیتانش لرزه بر اندام کسانی که از پروردگارشان می ترسند می افتد؛ سپس برون و درونشان نرم و متوجه ذکر خدا می شود.»(زمر/ ۲۳)

۳. حفظ نکردن

حفظ قرآن و صحیح خواندن آن در این روزگار حتی نزد مؤمنان تحصیل کرده کمتر مورد توجه است به همین علت می بینیم وقتی یکی از آن ها به آیه مبارکه ای استشهد می کند در تلاوت آن در می ماند و به زحمت می افتد.

پیامبر اکرم(ص) شیفته و حریص بر حفظ کردن قرآن بود حتی بر جبرئیل(ع) پیشی می گرفت. گفته اند رسول اکرم(ص) پیش از آن که جبرئیل مقدار آیاتی که فرو آورده کامل کند، حضرت آنها را از بُر می خواند تا از حفظ قرآن مطمئن شود. و این را از ظاهر آیه می فهمیم:

«زبانت را بخاطر عجله برای خواندن آن [= قرآن] حرکت مده، چرا که جمع کردن و خواندن بر عهده ی ماست پس هر گاه آن را خواندیم، از خواندن آن پیروی کن. سپس بیان [و توضیح] آن (نیز) بر عهده ی ماست.»(قیامت/۱۹۱۶) حافظ قرآن دارای منزلتی عظیم و جایگاه بلندی است و کسی را یاری آن نیست به آن دست یابد. رسول خدا(ص) به حافظ قرآن این گونه اطمینان می دهد: «خداوند به هر کسی -توفیق- حفظ قرآن را بدهد سپس گمان کند کسی بر او برتری دارد به بهترین نعمت ها جفا روا داشته است. و می فرماید: «کسی که در قلب اش چیزی از قرآن نیست، خانه دلش ویران است.»

چه بسا کسی برنامه حفظ...سوره هایی با آیاتی -را آغاز کند سپس آن ها را فراموش کند و برنامه ی حفظ قرآن را کنار بگذارد این -حالت-

در روز قیامت باعث افسوس و حسرت اش می شود.

امام صادق(ع) می فرماید: کسی که سوره ای از قرآن را فراموش کند در بهشت به صورت چهره ای نیکو و مرتبه ای بلند در برابرش ظاهر می شود. وقتی او را ببیند از او می پرسد کیستی؟ چقدر نیکویی! ای کاش برای من می بودی. او در پاسخ می گوید: آیا تو مرا نمی شناسی؟! من همان سوره ی فلان در فلان جای قرآن هستم. اگر مرا فراموش نمی کردی تو را به این مرتبه می رساندم!

۴. تدبّر نکردن

انسان به هر مرحله ای از علم و آگاهی نائل شده باشد حق دارد حالت روح تدبّر در آیات را در خود زنده کند و در آن ها بیندیشد و از آن ها الهام بگیرد. قابل فهم بودن قرآن در هر سطح، یکی از معجزات قرآن است. حتی افراد بی سواد که خواندن و نوشتن بلد نیستند قرآن را می فهمند لکن مراتب فهم و فراگیری متفاوت و مختلف است و این ویژگی خاص قرآن کریم است و امتیازی است که هرگز در هیچ کتابی یافت نمی شود.

بسیاری از مؤمنان به اشتباه تصور می کنند تدبّر در قرآن جایز نیست مگر برای کسانی که از شرایط مفسر مانند لغت شناسی، بلاغت، اصول، منطق، فلسفه و...برخوردار باشند با این توهم خود را از تدبّر نمون در آیات قرآن که شایسته است هرکس آن را دارا باشد، محروم می سازند. قرآن فریاد می زند: «ما قرآن را برای تذکر، آسان ساختیم؛ آیا کسی هست که متذکر شود؟!»(فجر/۲۲)

ادامه دارد...

از امام موسی کاظم(ع) نقل شده است :

ادای امانت و راستگویی روزی را زیاد می کند و خیانت و دروغگویی باعث فقر و نفاق می شود.

همگامی آموزش و پرورش و شهرداری تهران با «طرح قرآنی بشارت ۱۴۵۲»

«فرهنگ سرای قرآن با توجه به کمبود اعتبار شدید در شهرداری تهران در اجرای بخش اعظمی از فعالیت‌های خود دچار محدودیت شده است.»

به گزارش ایسنا، به نقل از طرح ملی حفظ قرآن کریم «بشارت ۱۴۵۲» غلامرضا محبوبی فر- کارشناس قرآن وزارت آموزش و پرورش- در رابطه با مشارکت این وزارت‌خانه در طرح ۱۴۵۲، عنوان کرد: با توجه به عزم همگانی دستگاه‌های فرهنگ کشور در مشارکت با این طرح پایه

کشور در مشارکت با این طرح پایه قرآنی، وزارت آموزش و پرورش با توجه به وجود دانش‌آموزان و سرمایه انسانی که در اختیار دارد، با این طرح همگام و هماهنگ شده است.

وی با اشاره به قرار گرفتن در ایام تابستان و آغاز این طرح ملی در این ایام، گفت: همانطور که مستحضرمید ما در فصل تابستان به جهت تعطیلی مدارس، قسمت اعظمی از این ظرفیت را در اختیار نداریم، اما به جهت رونق بیشتر این مشارکت و همکاری در فصل تابستان، در تمام دارالقرآن‌های سراسرکشور که حدود ۷۵۰ مرکز دارالقرآن هست، سعی کردیم دانش‌آموزان را با طرح ۱۴۵۲ آشنا و آن‌ها را وارد طرح کنیم تا اینکه در فصل پاییز که قسمت اعظم مأموریت کارشناس قرآن وزارت آموزش و پرورش در ادامه وضعیت کنونی این دتش آموزان هم سفیرانی باشند

در مدارس برای تشویق دانش‌آموزان دیگر، و هم خودشان در حفظ جزء ۳۰ قرآن کریم سهیم شوند.

محبوبی فر در ادامه خاطر نشان کرد: اقدام دیگری که در آموزش و

تهران- با اشاره به ظرفیت‌های فرهنگ سرای قرآن در اجرای طرح بشارت، عنوان کرد: این فرهنگسرا که در سال ۱۳۷۹ با هدف برپائی فعالیت‌های تخصصی قرآنی، ادبی و هنری و حمایت از هنرمندان در جهت خلق آثار هنری قرآنی و نیز آشنائی گروه‌های مختلف جامعه با فرهنگ قرآنی ایجاد شده، با توجه به ماموریت ذاتی خود در کاربردی کردن قرآن کریم و تلاش در جهت جاری ساختن قرآن در سطوح مختلف جامعه، با طرح قرآنی بشارت ۱۴۵۲ همراه شده است.

از تجایی که یک عقب افتادگی و انفعال در این حوزه وجود دارد. محبوبی فر در پایان طرح ملی «بشارت ۱۴۵۲» را در جبران این عقب‌ماندگی موثر دانسته و تصریح کرد: به هر حال دستگاه‌های متولی، تحقق این امر را باید از یک جانی آغاز می‌کردند، به همین دلیل با توجه به اجرای طرح ملی حفظ قرآن در سال‌های اخیر و همانطورکه مستحضرمید بیشترین مشارکت مربوط هست به سهم آموزش و پرورش و دانش‌آموزانی که در سامانه ثبت‌نام کردند، طرح حفظ جزء ۳۰ شاید باعث شود که دانش‌آموزان پرورشی و حتی عموم مردم به دلیل مانوس بودن با جزء ۳۰ و راحت‌تر و کوچک بودن سوره‌ها و مباحث این جزء از قرآن، به حفظ قرآن اقبال بیشتری نشان دهند و ما را به چشم‌اندازها و اهداف نزدیک‌تر کنند.

مشارکت شهرداری تهران

در تبلیغات و اطلاع رسانی ۱۴۵۲

همچنین علی اکبر توپچی- رئیس فرهنگ سرای قرآن شهرداری تهران در زمینه تبلیغات و اطلاع رسانی طرح ملی قرآنی بشارت ۱۴۵۲ به حفاظ، قراء، فعالان و گروه‌های توثیج و شهروندان تهرانی با شبکه قرآن و معارف سیما و نیز ستاد طرح ملی حفظ قرآن، اعلام آمادگی کرد.

طرح تصحیح تلاوت سوره‌های کوتاه قرآن ویژه حجاج

پک مؤسسه قرآنی ویژه شیعیان در شرق عربستان از آمادگی خود برای اجرای طرح تصحیح تلاوت سوره حمد و سوره‌های کوتاه قرآن برای زائران بیت‌الله الحرام خبر داد. به گزارش خبرگزاری قرآنی قاف؛ همزمان با فرارسیدن موسم حج تمتع، شورای قرآنی «البیان» در استان شیعه‌نشین قطیف واقع در شرق عربستان، از آمادگی خود برای اجرای طرح تصحیح تلاوت سوره حمد و سوره‌های کوتاه قرآن کریم ویژه زائران بیت‌الله الحرام خبر داد.

احمد عبدالجلیل غاوی، عضو شورای قرآنی «البیان» در قطیف عربستان در این باره توضیح داد: این اقدام در راستای فعالیت‌های این مرکز در خدمت به میهمانان خانه خدا در موسم حج و از طریق اپلیکیشن واتس‌آپ صورت می‌گیرد.

پیش از این نیز کمیته «هدی القرآن» وابسته به انجمن «صفا» در شهر «صفوی» واقع در شمال استان شیعه‌نشین قطیف، از آمادگی خود برای اجرای طرحی در زمینه تصحیح تلاوت سوره‌های قرآن برای حجاج خانه خدا و با هدف تضمین صحیح بودن حج آنها خبرداد.

در چهل و یکمین دوره مسابقات قرآن اوقاف استان تهران

مربیان و قرآن آموزان حرم حضرت عبدالعظیم(ع) حائز کسب رتبه‌های برتر شدند

به کسب رتبه سوم شد. لازم به ذکر است در مراسم اختتامیه این مسابقات، از برگزیدگان در رشته‌های مختلف با حضور

با رقابت ۴۰۵ دانشجو؛

بیست‌وششمین جشنواره فرهنگی دانشگاه فنی و حرفه‌ای با محوریت قرآن برگزار می‌شود

دختر و پسر در دانشکده‌ها و آموزشکده‌های فنی و حرفه‌ای سراسر کشور برگزار شده که برگزیدگان مرحله نیمه نهائی این جشنواره به تعداد ۴۰۵ دانشجوی دختر و پسر در رشته‌های قرانت قرآن کریم (تحقیق، ترتیل)، رشته‌های احسان آذربایجان شرقی در شهر تبریز برگزار می‌شود. بنا بر این گزارش، مرحله مقدماتی این جشنواره با حضور ۱۵ هزار دانشجوی

قرآنی و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و هنری دانشجویان، بیست و ششمین جشنواره سراسری فرهنگی و هنری دانشگاه‌فنی و حرفه‌ای با محوریت قرآن و عترت از تاریخ ۲۱ تا ۲۴ مردادماه به میزبانی دانشگاه فنی و حرفه‌ای احسان آذربایجان شرقی در شهر تبریز برگزار می‌شود. بنا بر این گزارش، مرحله مقدماتی این جشنواره با حضور ۱۵ هزار دانشجوی

قرآنی و حمایت از فعالیت‌های فرهنگی و هنری دانشجویان، بیست و ششمین جشنواره سراسری فنی و حرفه‌ای با محوریت قرآن و عترت به میزبانی دانشگاه فنی و حرفه‌ای استان آذربایجان شرقی برگزار می‌شود. بنا بر این گزارش، مرحله مقدماتی این جشنواره با حضور ۱۵ هزار دانشجوی

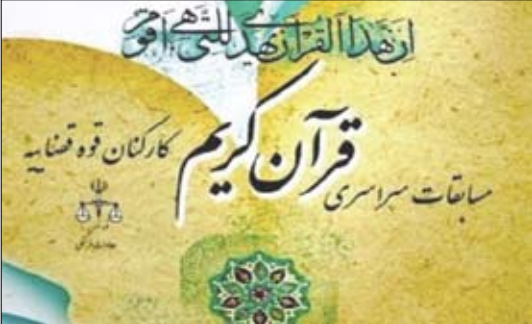
از امام موسی کاظم(ع) نقل شده است : ادای امانت و راستگویی روزی را زیاد می کند و خیانت و دروغگویی باعث فقر و نفاق می شود.

تحف العقول ، ص ۴۰۳ - بحار الأنوار (ط-بیروت)، ج ۷۵، ص ۳۲۷

امروز؛ مرحله استانی مسابقات قرآن قوه قضائیه برگزار می‌شود

مسئول امور قرآن معاونت فرهنگی دادگستری استان تهران از برگزاری مرحله استانی ششمین دوره مسابقات قرآن کریم قوه قضائیه در استان تهران امروز ۱۷ مردادماه خبر داد.

مهدی داوودی‌نسب، مسئول امور قرآن معاونت فرهنگی دادگستری استان تهران؛ از برگزاری مرحله استانی ششمین دوره مسابقات قرآن کریم قوه قضائیه در سطح استان تهران خبر داد و به ایکنها گفت: این مسابقات طی امروز چهارشنبه، ۱۷ مردادماه در محل تالار شیخ صدوق حرم مطهر حضرت عبدالعظیم الحسنی(ع) برگزار می‌شود.

مسئول امور قرآن معاونت فرهنگی دادگستری استان تهران بیان کرد: این مسابقات در رشته‌های مختلف قرانت تحقیق، ترتیل، حفظ(۱، ۲، ۵، ۱۰، ۱۵، ۲۰ و کل)، درک مفاهیم، حفظ موضوعی و اذان(ویژه آقایان) در مقاطع سنی مختلف برگزار می‌شود.

وی در ادامه اظهار کرد: این مرحله از مسابقات با حضور منتخبان ادارات کل ثبت اسناد و املاک، سازمان تعزیرات حکومتی، زندان‌ها و اقدامات تأمینی و تربیتی، سازمان قضائی نیروهای مسلح، بازرسی و پزشکی قانونی برگزار می‌شود.

داوودی‌نسب تصریح کرد: ششمین دوره مسابقات قرآن قوه قضائیه ویژه همکاران، فرزندان و همسر فرزندان و نوادگان ایشان، سربازان وظیفه و دادگستری و بازنشستگان قوه قضائیه، همچنین، کارمندان شورای حل اختلاف برگزار می‌شود.

طی نامه رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه انجام شد

پیشنهادات قرآنی اوقاف به امام خامنه‌ای

رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه از ارائه پیشنهادهائی در رابطه با بهبود فعالیت‌های قرآنی نظام به محضر مقام معظم رهبری در قالب نامه‌ای از طرف رئیس سازمان اوقاف و امور خیریه خبر داد.

به گزارش واحد رسانه‌ای مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه، برای رسیدن به وضعیتی مطلوب در جامعه اسلامی باید مدیریتی مبتنی بر کتاب آسمانی قرآن وجود داشته باشد و در راستای این امر، فضای جامعه نباید از فضای قرآنی جدا شود بلکه باید به سعتی پیش رود که قرآن در تاروپود جامعه نفوذ کند؛ برای تحقق این امر باید مؤلفه‌های زیادی مدنظر قرار گیرد که اساسی‌ترین مؤلفه آن تجمیع و تمرکز فعالیت‌های قرآنی در بخش ستادی و تصمیم گیری است.

حجت‌الاسلام والمسلمین سیدمصطفی حسینی، رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف و امور خیریه با ابراز نگرانی در خصوص موازی‌کاری نهادهای مختلف در این بخش، اظهار کرد: یکی از مهمترین عرصه‌های فعالیت دینی در کشور که به دلیل وجود موازی‌کاری‌های متعدد، هنوز آنطور که بایسته و شایسته است، به جایگاه حقیقی خود دست نیافته و برکات آن به ظهور و بروز نرسیده عرصه فعالیت‌های قرآنی است. وی گفت: با توجه به پایش‌های انجام شده و بررسی هزینه‌های توزیع شده در نهادهای مختلف در کشور و مقایسه میزان هزینه با میزان خروجی، به یقین می‌توان گفت که اگر موازی‌کاری در این موضوع حذف شده و در بخش حمایت و ستاد تمامی اقدامات از یک مسیر انجام شوند، شاهد تحولی عظیم در این زمینه خواهیم بود.

موازی‌کاری دلیل اصلی ناکامی در پیشبرد اهداف قرآنی کشور

رئیس مرکز امور قرآنی سازمان اوقاف تصریح کرد: می‌توان ادعا کرد که بخش عمده ای از ناکامی‌های کشور در پیشبرد اهداف قرآنی، به دلیل وجود فعالیت‌های موازی در این عرصه است که در صورت عدم اصلاح، این ناکامی‌ها کم‌کم ادامه خواهد داشت. حجت‌الاسلام والمسلمین حسینی از ارائه پیشنهادهائی در رابطه با بهبود فعالیت‌های قرآنی نظام و تجمیع فعالیت‌های قرآنی دستگاه‌های متربلی این امر به محضر مقام معظم رهبری در قالب نامه‌ای از طرف حجت‌الاسلام والمسلمین محمدی، نماینده ولی فقیه و رئیس سازمان اوقاف خبر داد و گفت: این نامه که با تأکیدات ریاست سازمان و پس از مطالعات فراوان در راستای بهبود فعالیت‌های قرآنی در قالب چند طرح تنظیم شده است، به محضر رهبر انقلاب تقدیم خواهد شد.

با میزبانی زنجان

نخستین دوره ارتقای قرآنی دانشجویان

علوم پزشکی سراسر کشور برگزار می‌شود

مدیرفرهنگی دانشگاه علوم پزشکی استان زنجان گفت: نخستین دوره ارتقای قرآنی دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور از ۱۳ تا ۱۸ مرداد در دانشگاه علوم پزشکی استان زنجان اجرا می‌شود. وی با اشاره به اینکه این کارگاه آموزشی در رشته‌های حفظ و قرانت قرآن کریم در حال اجراست، خاطر نشان کرد: در این کارگاه ۸۰ نفر از دانشجویان دانشگاه‌های علوم پزشکی سراسر کشور خواهر و برادر پیشکسوت در عرصه قرآنی حضور دارند.

این مقام مسول ادامه داد: شرکت کنندگان در این کارگاه آموزشی نمایندگان وزارت بهداشت و درمان کشور برای حضور در مسابقات ملی قرآن کریم هستند. صحبت لو با بیان اینکه وزارت متبوع به منظور ارتقای دانشجویان دانشجویان برنامه پنج ساله ای در نظر گرفته است، خاطر نشان کرد: وقف، حسن حفظ، صوت و لحن و تجوید از موضوعات این کارگاه آموزشی است.

مدیر فرهنگی دانشگاه علوم پزشکی استان زنجان ادامه داد: شناسائی نقاط قوت و ضعف دانشجویان شرکت کننده در این دوره ها و آمادگی برای حضور در مسابقات ملی قرآن کریم از اهداف برگزاری این کارگاه آموزشی است.